

MAROSVÁSÁRHELYI KIR. ÜGYÉSZSÉG
ÉRK. 1911. JANUÁR 4Ó 12.

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP

Felelős szerkesztő:
TÓTHFALUSI JÓZSEF
lelkész

Társzerkesztők:
Dr. Horváth Zoltán ügyvéd, az
Orsz. K. Sz. ügyvez. titkára.
Paál Gusztáv, ref. kollegiumi
tanár Maros-Vásárhely. ::
S. Szabó József, ref. kolle-
giumi vallás-tanár Debrecen.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
M.-Vásárhely, Szentgyörgy-u.
9. szám, ref. lelkészi hivatal

Megjelenik minden vasárnap

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre 5 K. — f.
Fél évre 2 K. 50 f.
Negyed évre 1 K. 25 f.
Egyes szám ára 6 f.

Kiadja: Az Erdélyi Református Egyház-
kerület „Kálvin Szövetsége”

XII. évfolyam.

Maros-Vásárhely, 1911. január 8.

2. szám

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jeruzsálemi zsidók

(Az idegennek, mikor Jeruzsálem utcáin bolyong, gyakran meg-
ragadják figyelmét a Jeruzsálemi zsidók, akiknek a külseje valóban
a bibliai prófétákra emlékeztet)

Hogyan imádkozzunk?

Luk. 11. 1.

Az imádsádság erő, az imádság áldás! De nem magunk tudománya tanít minket imádkozni, hanem a Szentlélek ereje. „Ti pedig szerelmeseim! a ti szentséges hiteteken építétek tovább magatokat s a Szentlélek által könyörögjétek“.

A tanítványok nem tudták, hogy mit illő imádkozniok. Oda mentek tehát Jézushoz s így szóltak: „Uram taníts minket imádkozni“. „A Lélek támogatja a mi erőtlenségünket. Ő tanít bennünket imádkozni“. Így Pál apostol.

Valódi Imádkozás a „Lélekben“ való imádkozás, vagyis az az ima, melyet a Szentlélek sugall s irányoz. Mikor Isten közelébe lépünk, hogy imádkozzunk, be kell ismernünk gyengeségünket, tudatlanságunkat abban, hogy nem tudjuk miért vagy hogyan imádkozunk s annak tudatában, hogy teljesen képtelenek vagyunk úgy imádkozni, amint illik. Fel kell tekintenünk a Szentlélekre s Rá biznunk magunkat, hogy Ő irányítsa imáinkat, szentelje meg kívánságainkat s tegyen képesekké azokat úgy kifejezni, amint kell.

Ha gondatlanul lépünk Isten közelébe, s mindjárt az első dolgot kérjük a mi eszünkbe jut, vagy azt amiért imádkozni valamely gondatlan ember felszólított, az nem Szentlélekben való imádkozás s így nem igazi imádkozás.

A Szentléleknek kell magunkat egészen átadnunk.

Egy sóhajtás, melyet a Szentlélek szívünkben kelt, gyakran sokkal mélyebb, hogysem kimondható szóban, mélyebb, hogysem maga a hívő, kiben a Szentlélek munkál, megértené. Istennek, magának kell a szívet vizsgálnia, hogy

megtudja, mi az emberi Lélek gondolata.

Ő tudja mi a Szentlélek sugallta sóhajtás, ha mi nem tudjuk is s ez a sóhajtás van Isten akarata szerint. Ezt meghallgatja Isten.

Uram! Hálát adok neked, hogy lelkemet felemeled magadhoz s imádságom utat talál hozzád. Ez ad erőt terheim, gondjaim elhordozásához, örömeim megédesítéséhez. Add Uram ezért mellém a te Szentlelkedet. Add nekem Jézust. - Uram! Taníts engem imádkozni! Ámen.

Imaház szenteléskor.

Ünnepi óda. Az 1910. november 6-án Rákosligetben tartott imaház felavatási ünnepélyre írta: bogáti
Hajdu József.

*Szálljon fel lelkünk Isten trónusához
— Lezárva földi versengés mezét —
Hol mennynek serege áhitattal áldoz
Annak, ki szórja fényét szerteszét,
Égen s a földön mindent megvilágít
— Előtte így titok mi sem lehet, —
S áldással hinti jöttetek virágát,
Hisz elve: végtelenség, szeretet!*

*A szeretetnek, hitnek nagy nevében
Ültünk magasztos, égi ünnepét:
Fásult közönynek hullámtengerében
E kis csapat, mint szikla, úgy mered!
A kapzsi lelkek vérengző korában
Lelkét az önzés nem hathatta át,
Szenvedve, tűrve és dolgozva bátran:
Megépíti az Urnak szent lakát!*

*Üdv, fény, dicsőség Kálvin szellemének,
Ki nagy hitünknek húst és vért adott,
Mert lelkének varázsa engedé meg,
Hogy szentelhetjük már e kész lakot,
Melyet betölt im', dolgos hívők serge
S égis száll buzgó hálaéneke:
Hisz velünk Isten jóságos kegyelme!
Dicsőség néked, Kálvin szelleme!*

Ott fenn a menny-tündöklő pitvarában
 Az Ur hallgatja hálaénekünk,
 Világot boldogító, szent szavával
 Sikerdus, szép jövőt ígér nekünk!
 És szól: „tetszel nekem, Ligetnek népe,
 Kálvin vezérem bátor kis hada!
 Légy hát a hit s küzdelem mintaképe,
 Emeld fel zászlóm és győzz általa!”

Fel, fel tehát, Kálvin büszke népe,
 Az égi zászló im, fennem lobog!
 Jerünk alá mind, kiknek hő lelkébe
 Emelt a hit Istennek oszlopát!
 Bár künn sivit az őszi szél fuvalma:
 Tavaszlelkünkben rügy, virág fakad!
 Esküdjünk hát, hogy szerzünk élve-halva
 Zászlónknak újabb diadalmakat!

Keljünk csatára bösz ellen hadával
 Verjünk le sovár önzést, rut közönyt
 A szeretetnek égi szózatával,
 Mely minden átkos tervet rombadönt!
 Sha kell, villogjon szablyánk nap fényébe!
 Fel hát! Szent zászlónk fennem hí, lobog:
 „Emelj Uradnak, Kálvin büszke népe
 Ujabb, tündöklőbb, fényesb Templomot!”

Rákoscába, 1910. XI/4,

A korszellem.

A Kálvin-Szövetség legutóbb Budapesten tartotta ez idényben első főlolvasó gyűlését a vármegyeháza nagytermében. Az összegyűlt nagyszámú közönség feszült érdeklődéssel hallgatta Réz Mihály eperjesi jogtanár kitünő előadását, mert a szónok oly témát választott, amely mindennél aktuálisabb ma, midőn a keresztyén társadalmat méltán nyugtalanítja az istentelen és a társadalom legerősebb, legszentebb pilléreit támadó tanok terjedése.

A kiváló előadásból közöljük a következő részletet:

Az eredeti öskeresztyénség lényege a *könnyörületesség*, a *kötelességérzet* a nyomorultak iránt. Amennyi könnyörület és kötelességérzet van egy társadalomban, csupán

annyira keresztyén. És amily távol áll ettől a mai társadalom, épp annyira méltán megérdemli a legkiméletlenebb támadásokat.

A mi föladatunk ezzel szemben az, hogy fölébresszük a vezető osztályokban a tudatot, hogy az altruizmus kötelességük, mely elől kitérni nem szabad. És sajnálattal látom, hogy e tekintetben mint görditenek akadályokat minden haladás lehetőségeel épazok, kik magukat a nép érdekeinek egyedül hivatott őreiként szeretik feltüntetni. Hirdetni az osztályharcot annyi, mint proklamálni az erősebb jogát. Hirdetni az osztályöntudatot annyi, mint a vezérosztályokban az osztályöntudatot ébresztenni.

Mi azt hirdetjük, hogy a pártok és felekezetek ideális kapcsai tartsanak össze minden széthuzó érdekű tényezőt; és ők figyelmeztetik a gazdagokat, hogy ez mind csak látszat és ürügy, a valóság az, hogy minden gazdasági érdekek körül csoportosul. Figyelmeztetik, hogy ez így volt mindig, hogy ebből áll a világtörténelem. Az üzlet rideg embere, a kiméletlen pénzember az ilyen elméletnek hogyne örvendene! Csak hirdessék neki az önzés evangéliumát, úgy bizonyára meg lehet nyerni a kapitalisták kegyeit.

De ennek a szellemnek a terjedése nem haladás, hanem — visszaesés. Mi reánk hárul a feladat újra és újra hangoztatni, a vezető osztályokkal szemben, hogy a mások iránti kötelesség parancsa abszolút, független a mi akaratunktól és a mi érdekeinktől is.

Kötelességünk megakadályozni azt a reakciót, amit a radikalizmus túlzásai fölkeltének. Mert — sajátos viszonyaink között — ez a túlzó radikalizmus szükségképpen és elkerülhetetlenül antiliberalis érzelmeket fog a tömegek lelkében kelteni.

Szükségkép fölébreszti az antiszemizmust s a magyar szabadelvűségnek ezzel fog legtöbbet ártani. Már is látjuk a hangulatnak egyes tüneteit.

Lélektanilag ez teljesen érthető. Mert hiszen más az, ha egy családnak vérség szerint való tagja támadja a család előttszent érzéseket; és más az, ha egy új adoptált tagja teszi ugyanazt. És ha egy, csak nemrég befogadott családtag megakarja odabenn az összhangot bontani; ha egyre hangoztatja, hogy ő nem tudja és nem akarja

megérteni az ősi házhoz való ragaszkodást, ha tüntetően hangoztatja, hogy a családi kegyelet melege, a családi tradíció büszkesége előtte megfoghatatlan valami: bizonyára nem azt fogják rá mondani: *milyen fölvilágosult*, hanem azt mondják: *„látszik, hogy idegen.”*

A magyar szabadelvűség vezérei mennyit küzdöttek azért, hogy ebben az országban senkit se nézzünk idegennek. Milyen szenvedelemmel bizonygatták, hogy a szabadelvűség olvasztó erő s hogy ebben az országban minden új elem büszke lesz a mi nemzetünk multjára, tradícióira s ennek a nemzetnek hű fia lesz. És most főként előállanak közülünk mind számosabban és számosabban, kik hangoztatni kívánják, hogy ők érzésben és törekvésben idegenek s hogy a szabadelvűség előharcosainak nem volt igazuk. Lehet-e ennél jobban szolgálni a reakciót?

Még alig mult el a küzdelem zaja, amelyben sikerült egyenlővé tenni a többivel az izraelita felekezetet; még fülünkben csengenek az érvek, melyeket vezéreink fölhoztak a türelem elve mellett az ő érdekükben; és sokan közülük már is a legnagyobb türelmetlenséggel fordulnak szembe velünk, élet-halál harcot hirdetve valamennyi keresztyén egyházzal szemben, feledve, hogy a türelmetlenség türelmetlenséget szülhet csupán. Lehet-e ennél jobban szolgálni a reakciót?

A nagy tömeg nem tudja, hogy ezek a radikális eszmék egy általános európai áramlat hullámai, csak azt látja, hogy akit ő idegennek tekintett, valóban idegenként viseli magát s hogy akit beolvasztani akartunk, tudatosan bontó elemként működik. Nem nézi, hogy mások is részesek e mozgalomban s hogy a hazai zsidóság derék, tiszteletreméltó tagjainak nagy száma nem helyesli azt. Csak a maga előítéletét látja igazolva s a mi szabadelvű okoskodásainak semmi hitelt nem ad.

Igy szolgálja a tulzó radikalizmus mindent a reakciót s a nemzet egységét így bontja meg. Minden felekezetnek, minden pártnak és minden osztálynak egyesülni kell ellene. Mindenkinek helyt kell állani e harcban; félre állani senkinek sem szabad.

„Magyarország elvárja minden fiától, hogy kötelességét teljesítse.”

ISTEN IGÉJE

Farsangi elmélkedés.

Préd. 3. 1—4.

Nincs nemesebb, tisztább érzélem a földön, mint a nemes, a tiszta öröm érzelme.

Nem tiltja el az örömmel élvezetét hitünk szent könyve, a Biblia. Maga az Ur örvendezett az ő népén, jól cselekedvén azzal. Izrael népe örömmel és vig szívvvel való mindazokért a sok jókért, melyeket cselekedet vala az Ur. És a jeruzsálemi első keresztyén gyülekezet nagy örömmel és tiszta szívvvel dicséré az Istent, kegyelmi áldásainak bő mértékben való kitöltéséért.

Az élet manapság mind nehezebbé válik. A társadalom, az állam s ezekben a családi élet mind több-több követelményekkel áll elénk. Hogy megfelelhessünk feladatunknak, dolgoznunk kell minden erőnk megfeszítésével. A munkában áll az élet; aki nem dolgozik, meghalt az magának, meghalt a társadalomnak; haszontalan szolgálja az, mint aki nem tudja forgatni a reá bízott talentumokat, tudniillik szellemi és testi erőit. Isten folyton munkálkodik e világ fundamentumának fentartásában, a kiterjesztett erősség szép rendjének, az emberek millióinak gondozásában, — s atyai szíve örömmel telik el, ha látja, mint emelkedik az emberiség magasztos hivatása föl-emelő tudatára, s mint végzi a reá bízott munkát nemes önelégültséggel, szívében magasabbra törekvő szent vágyakozással.

De végre is az ember nem lehet pusztá gép, hogy szabadabb lélekzetvétel nélkül, szünet-szüntelenül csak dolgozzék. Szórakozásra, élvezetekre is szüksége van neki. Ha ezeket nélkülözni kénytelen, olyan, mint a lámpa, melybe nem töltönek olajat: csakhamar ellobban a lángja, kialszik világa, s megszűnik fényt árasztani a sötétben.

Ha Isten ide helyezett minket e földi világba, és különböző kötelességek teljesítésével bízott meg bennünket: föl kell használnunk minden eszközt arra, hogy életünket minél tovább nyujtva, minél hasznosabbá tudjuk azt tenni. És ha az élet fentartására szükséges az üdülést nyújtó élvezetek keresése is, csak Istennek tetsző

dolgot cselekszünk, ha megnyitjuk magunk előtt a tiszta örömöknek szent forrásait.

Egyházi szokásaink szerint is, mielőtt bekövetkeznének a Krisztus Urunk szenvedésére emlékeztető böjti napok, most a vidám farsangi napokat, az öröm heteit éljük. Egyházunk a világ azon szokásának enged mintegy ezen idő alatt, mely ki akarja magát tombolni, mielőtt magába szállana, s komoly gondolatokat táplálna lelkében. De az egyház meg is akarja szentelni ezen napokat, s a vidám öröm zajongásában is fölemeli komolyan intő szavát az igaz öröm útainak keresésére.

Én is elgondolom itten magamban, félre vonulva a világ zajától, a hiábavaló mulatozás kábító lármájától, hogy nagy különbség van élvezet és élvezet, öröm és öröm között.

Nem élvezet és nem öröm az, mely keserű utóízt hagy maga után.

Ám élvezzük a világ örömeit, s ürítsük a gondatlan mulatás poharát, — de csak addig, míg az ki nem meríti erőnket. Hiábavaló, sőt nagyon is ártalmas élvezet az, mely után könnyen ki nem tudjuk magunkat úgy pihenni, hogy azért fennakadás nélkül tudjuk végezni hivatásunknak dolgait. Veszélyes élvezet az, mely elrabolja lelkiismeretünk nyugalmát, mert nem a tiszta erkölcsiség útján jár. Bűnös élvezet az mely eltérít minket Istentől, mert a világ örömeibe úgy bemerít, hogy nem érünk rá a mi lelki életünk magasabb érdekeivel is törődni.

Adjad én jó Istenem, hogy tisztaságban tudjam a kegyelmedből nekem is adott és adandó örömeiket ezen farsangi napok alatt és azután is mindig élvezni. Engedd, hogy halljak örömet és vigasságot; de engedd meg azt is, hogy a világ külső örömeit élvezve, a tiszta erkölcsi élet útain maradjak, s a te benned és az én megváltó Uramban való hit és bizodalom legyen az én lelkemnek legtisztább öröme. Amen.

Csiki Lajos.

Felkérjük olvasóinkat, hogy ajánlják és terjesszék a Vasárnapot.

KEGYESSÉG UTJA

■ ■ ■

„Nem tartozik rám.“

Szt. Louisban Amerikában történt e napokban, hogy egy vagyonos előkelő ur előtt fejtegette egy missionárus a mértékletesség előnyeit és kérte, hogy jöjjön ő is segítségére a mértékletességi ügynek.

— Mit tartozik az rám? — felelte az előkelő nagy ur, s ezzel hidegen elfordult a buzgó missionárustól.

Másnap hintóval, parádés inaással ment a vasuti állomásra, hogy haza hozza feleségét és két leányát. Ott azonban arról értesült, hogy vasuti szerencsétlenség történt.

Ekkor mindenáron a szerencsétlenül járt vonat elé akart menni, de a legnagyobb összegért sem kapott külön vonatot. Bevárta hát izgatottan. — És a szénkocsiból kitétek felesége s egyik leánya összezuzott holttestét, a másikat pedig félholtan hozta ölében ki egy vonatvezető. Ez már rátartozott az előkelő gazdag urra. És mi okozta ezen vasuti szerencsétlenséget? Nehány pohár pálinka, amelyet 50 mérföldnyi távolságban megivott egy vasut hivatalnok.

Ki mondja azért, hogy a mértékletességi ügyben való munkálkodás nem tartozik reá?

KÁLVIN-SZÖVETSÉG

■ ■ ■

Erdélyi egyházkerület

Mit tegyünk? Előző számunkban hírül adtuk, hogy Dr. Ravasz László a kolozsvári theologia ifjú, tudós tanára s az Erdélyi Kálvin-szövetség titkára egy munkatervet dolgozott ki az erdélyi szövetség számára, amelynek tárgyalása három irányban mozog.

1. A meglevő munkamező pásztorális célokra való kihasználása.

2. Új erőforrások nyitása az egyházi élet keretében.

3. Az egyházi életen kívül eső társadalmi tevékenységének az egyházi életre gyümölcsöztetése.

I.

Az elsőt ismét három irányban szabja meg; először a pap hivatalos kötelességeiben, másodsor a gyülekezet vallás erkölcsi életében, harmadszor az idegen vallásos közösségek irányában.

Megállapítja, hogy a pap működésének eredménye attól függ, hogy *mennyiben érzi magát Jézus Krisztus szolgájának*. Ezért a Kálvin-szövetség elsőrangú munkájának vallja azt, miszerint a pap ne csak *hítségű* akarjon lenni; tehát ne csak a templomi katedra legyen az ő világa, hol esetleg a mások prédikációinak elmondásával, kötelességét teljesítve véli, hanem igyekezzék megismerni a reábizott lelkek világát, természetét, egyéniségét is igyekezzenek megnyerni.

Sulyt helyez a hívek látogatására, a melynek teljessé tételét úgy véli gyümölcsözőtető erejűnek, ha az ebbe belevonatnak a presbyterek is. Általában a presbyterek pásztori munkásságát követelményül állítja fel. Valóban. Ifjúsági egyesületeink, más egyházi intézményeink mind-mind egy-egy presbiter gondnoksága alá lennének helyezendők a kik a lelkész tervei és utmutatása szerint végezzék a munkát. Kis és városi gyülekezetekben egyformán megvalósítható ez. Csak akarni kell és nem restelni a munkát. A jólszervezett lelkész-látogatás szorosabban fűzi a híveket a lelkészhez és egyházhoz és az ilyenkor tartott házi istentiszteletek forrásai lehetnek a *családi istentiszteletnek*. E tárgygyal kapcsolatban hangsúlyozza a *gyermek vallásnevelésének fontosságát*, a mely kiegészítendő a *vasárnapi iskolákkal, gyermek istentiszteletek tartásával s a konfirmációi oktatással*, a mely munkának állandóvá tételére és áldásának biztosítására szükséges az ifjúsági egyletek alapítása: ifjúsági és leányszövetségek létesítése.

Kiválóan hangsúlyozza a serdületlen gyermekesrevaló foglalkozást. A lelkész vasárnap, istentisztelet után gyűjtse maga köré őket, tartson velük vasárnapi iskolát, amely rövid énekből, imádkozásból valamely bibliai történet felolvasásából és szíves megmagyarázásából állhat s oly nemzedéket nevelhet fel, amely szíve szerint fog ragaszkodni egyházához. Lelkes tanítóink, értelmes presbypereink közül bizonyára akad vállalkozó erő a segítségre, de mindenütt található nő is: a pap, tanító felesége, egy-egy világi hívünk képzett leánya, sőt bizonyára nem utasítják vissza a szép missziót az előkelőbb osztályu hit-sorsok asszonyai és leányai sem.

Az itt egybefoglaltak igazságát nem kell külön hangsúlyozzuk. Mi csak kérünk minden lelkészt, tanítót és hívőt, hogy vessze szívébe ezeket és — *e szerint cselekedjék*.

Előfizetés felhívás.

Az új esztendőben, új formában, újult erővel jelenik meg a *Vasárnap*, a magyar református hívek *egyetlen képes, társadalmi hetilapja*.

Célja az evangéliumi keresztyén hit élesztése, az egyházas érzés s a református magyarok összetartásának ápolása.

Tartalma építő, utmutató.

Folytonos tájékoztató arról, hogy miként lehet egyszerű eszközökkel, de kitartással, Istenben vetett hittel, Krisztus urunk tanításai nyomán, Kálvin szellemében egyháztársadalmi, belmissziói munkásság által újra felkelteni a hívek bizalmát, érdeklődését az egyház iránt; miként lehet és kell felrázni a közönyösségből, hitetlenségből a lelkeket s mint lehet az álapostolok tanításai folytán eltévelyedett és az egyháztól eltávozott híveket visszavezérelni a Krisztus egyházához.

Rámutatva a társadalmi bajokra és orvosszereire, s kimutatva, hogy a cél elérésének egyedüli módja a már közel három milliót számláló református közönségnek a Kálvin-szövetségbe tömörülése, — *szolgálunk minden egyházi intézménynek*: a lelkészek, tanítók, világi férfiak és nők egyesüléseinek, mert közös feladatunk csak egy lehet, az t. i. hogy a vallásos, gazdasági, közgazdasági és szociális kérdésekben tevékenységre bírjuk, öntudatra ébresszük egymást s azokat a vereszeségeket, melyeket társadalmi és gazdasági bajok okoztak, pótoljuk, a további veszélyeket megelőzzük, s a meglévő bajokat orvosoljuk.

A *Vasárnapot* a Kalvineum mű- és könyvnyomdara-t. nyomdájában Maros-Vásárhelyen nyomtatattjuk, amely intézményt is azért alapította a kálvinista buzgóság, hogy jövedelméből a református anyaszentegyház tagjai és minden honpolgár lelki épülésére, művelésére, valláserkölcsi és népművelő iratokat, nyomtatványokat, könyveket ad-hassunk ki.

A *Vasárnap* előfizetési ára: egész évre 5 kor., félévre 2 kor. 50 fillér, egy negyed-évre 1 kor. 25 fillér.

De leghelyesebb, ha az illetékes lelkészek, tanítók útján több előfizető közös boríték alatt *egyszerre* rendeli meg a *Vasárnapot*, amely esetben, ha legkevesebb öt előfizető jelentkezik egy községből az előfizetési díj egész évre 4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.

Előfizetési díjak a kiadóhivatal címére küldendő, Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-utca 9. szám.

Mutatványszámot szívesen küldünk.

Hirdetést jutányosan elfogadunk.

MI UJSÁG?

Olvassuk rendszeresen a bibliát!

(Utmutató a Biblia olvasásához.)

Mit tehetnek a gyermekek Krisztusért?

Január 8 vasárnap. Dicsérhetik. Máté 21, 15, 16. — 9 hétfő. Szolgálhatnak az Ur házában. I. Sám. 2: 18. — 10 kedd. Ismerniök kell a Bibliát. II. Tim. 3, 15. — 11 Szerda. Jó példával járjanak elől I. Tim. 4; 12. — 12 csütörtök. Szót fogadjanak. Kol. 3; 20. — 13 péntek. Igaz dolgokat cselekedjenek. I. Ján. 3; 7. — 14 szombat. Mit tehetnek a gyermekek Krisztusért? Péld. 20; 11.

— **Eljegyzés.** A Ref. Szemle útján értesülünk, hogy *Kenessey* Saroltát, erdélyi püspökünk, dr. *Kenessey* Béla szeretett leányát eljegyezte *Szabó* Miklós kolozsborsai ifju lelkész. Istennek békessége s a szeretet áldása tegye széppé a megkötendő házasságot.

— **Vilmos császár és az ujévi prédikáció.** Berlinből írják: Vilmos császár, szokás szerint, maga jelölte ki a Bibliából azt a verseket, amelyet az udvari pap *Dryánder* lelkész, az ujévi istentiszteleten szentbeszéde alapjául vegyen. Mózes második könyvének 14. fejezetéből a 13. verszakra esett a bibliás németcsászár választása: „Ne féljete, legyetek nyugodtak és nézzétek az Urnak szabadítását melyet ma cselekszik veletek!”

— **Rákóczi kelyhe.** Rákóczi kelyhéről, amely jelenleg a kolozsvári református egyház tulajdonában van, mostanság sokat írtak a lapok. Megírták, hogy a Nemzeti Múzeum meg akarta venni, sőt kombiná-

cióba vették a bécsi Rothschildok is a kelyhe megvásárlását. A kelyhe, amint azt a hazai ötvösművészet monografusa, *Pulszky* Ferencz megállapította, a tizenhetedik század legszebb magyar ötvösműve, melyen a rekeszománc és filigrán munka nagyszerű összetétele jellegzetes magyaros művészetről tesz tanúságot. A kelyhe, mely három részből áll, 27 cm. magas, köre pedig 34 cm. Ez az eredeti, a régi része a műemléknek. Ezt adományozta a kolozsvári református egyháznak első Rákóczi György fejedelem. A kelyhe fenekén ott a bizonyosság: sima érembe égetve a Rákócziak és Erdély címere e körirattal: „Georgius Rákóci Princeps Transsilvaniae 1641.” A kelyhe oldalába 18 aranyérem van bevésvé, rajtuk féldomboruműben kivésve a passió jelenetei. Az érmek között zöld, kék, fehér és barna zománcozott arabeszk-alakok tartják fenn az összeköttetést. Ujabb eredetű, de még mindig a 17-ik századból való a kelyhe talpa. Még fiatalabb a középtagozat, amelyik a 18-ik században készült. Egészében e műemlékünk a magyar zománcművészetnek egyik legszebb emléke.

— **Szép bizonyágtétel** hangzott el *Shakletonnak*, az angol délsarki kutatónak szájából egy, az ő tiszteletére rendezett banketten. „Gyakran — mondá — oly pillanatokat éltünk át, melyekben fekete és ijesztő volt minden szemünk előtt; ekkor menekülésünket nálunk fensőbb s erősebb hatalomra bíztuk. Micsoda vezetők segíthettek volna rajtunk, mikor sokszor azt sem tudtuk, hogy mit hoz a holnap nap? Ott a déli sarkon megtanultunk Istenben hinni és bízni, s könnyű dolog bevallanunk, hogy hiszünk és bizunk benne még most is, hogy kedves hazánkat épségben és egészségben viszontláttuk.” Ilyen szó, ilyen szájából bizonyos körökben nagyobb jelentőségű, mint valamely híres templomi szónok legtökéletesebb prédikációja.

— **Debrecen példaadása.** A magyar kalvinizmusnak kétségtelenül Debrecen a leg-erősebb vára. Híveinek száma, anyagi ereje ezt a nagy egyházközségünket állítja büszkeségünkkel és dicsekedésünkkel. Intézményei, iskolái révén pedig a magyar közművelődés egyik legnagyobb központja. Négy temploma és négy imaterme mellé nem rég határozta el egy ötödik monumentális templom építését, sőt most újabb egy hatodikot is terveznek. Nemsokára pedig a kertségek imaházai helyére építenek új templomokat. A jó igyekezetnek nem

állja semmi útját. A debreceni egyház templomépitési alapjának évi jövedelme 30—40,000 korona körül van. Csak szorgoskodjanak debreceni hittestvéreink s legyen az Ur az ő erős várjuk istenes munkájukban!

— **Lecke a Talmudból.** A Talmudból a következőket olvastam: „Egy ködös regelen, amint egy hegy közelében sétáltam, távolról egy alakot pillantottam meg; azt gondoltam, hogy állat. Amint közeledtem észrevettem, hogy az egy ember, és amikor szemtől-szembe álltam vele, fölismertem, hogy az az én testvérem.“ Imádkozunk, hogy a köd eltávolodjék, hogy mi lássuk, hogy azok a népek, akik még ködben és sötétségben járnak, a mi testvéreink.

— **A „Vasárnap“ terjesztésére** adakozott dr. Z. K.-né urnő 2 K, Toth G. 1 K. Köszönettel vettük s a lapot a maros-szentgyörgyi — nagyrészt oláh nemzetiségű gör. kel. és gör. katolikusoktól küldött leányegyház számára megindítottuk. *Hasonló célból adományokat szívesen fogadunk és kérünk.*

HETI SZEMLE

A politikai új esztendő. Új év napján a szokásos üdvözlések megtörténtek a parlamenti pártokban, a vezéreket üdvöztették és azok el is mondták válaszaikat. A munkapárt *Percel* Dezső pártelnököt, gróf *Khuen Héderváry* Károly miniszterelnököt üdvözölte, a Kossuth-párt Kossuth Ferencnél tisztelgett, a Justh-párt gróf Bathányi Tivadart kereste fel, mert pártvezére Justh Tornyán van. Az ünnepi beszédek legnagyobb része a politikai helyzettel foglalkozott s főként a Khuen gróf és Kossuth Ferenc beszédei emelkedtek ki a szürkeségből. Kossuth újból harcba hívja az ellenzéket a bankkérdésben, a katonai kérdésben és a választói jog mellett az általános egyenlő titkos választói jog érdekében emel szót, míg Khuen gróf 1910. év alkotásairól, hangsúlyozta a jövő feladatait, melyek között legfontosabb az, hogy a félszázad alatt végbement gyors fejlődés következtében olykor inohón alkotott berendezéseinket korrigáljuk, javítsuk és tovább fejleszszük és egyuttal a régieknek tiszteletbentartása mellett *államiságunknak modernizálásáról gondoskodjunk.*

Már hónapok óta foglalkoznak a szakemberek a nagymérvű huszdrágasággal, de eddig nem jutottak még tovább annál a receptnél, mely mindenféle baj okát a gazdák *tultengésében* látja. Ebben a zavaros

tanácstalanságban, melyben nemcsak a főváros, de a vidéki törvényhatóságok is állanak, végre erélyes lépést tett a gordiusi csomó kettévágásra Győr vármegye, melynek közönsége igen okos módokat eszelt ki, a huszdrágaság megszüntetésére.

A huszdrágaság megszüntetése nézetünk szerint a belföldi termelés, tehát az állattenyésztés nagyobb fokú belterjessé tétele által, továbbá a termelőnek és fogyasztónak közvetlen összeköttetésbe jutása, végül a hatósági husszékek felállítása, nemkülönben az ezen husszékekben mérhető husok kimérésének. illetve forgalomba hozásának korlátozása tekintetében fennálló némely rendelkezések hatályon kívül helyezése által szüntethető meg.

Okos, tartalmas program, melyet a nemcsak Győr vármegye közönsége, hanem az ország törvényhatósága is meg kell kimélyen.

A román pénzügyintézetek fejlődéséről gyakran olvashatunk kimutatásokat, melyek világosan mutatják az oláhság gazdasági terjeszkedését. A tót pénzügyintézetekről mind- eddig csak keveset lehetett hallani s általános az a hiedelem, hogy e nemzetiség súlyos anyagi viszonyokkal küzd. Most azonban egy szláv közgazdasági lapban oly adatokat fedeztünk fel, amelyek fényesen igazolják a tót közgazdasági tevékenység izmosodását. 1890-ben Felsőmagyarországon összesen 6 tót pénzügyintézet működött 1,080.900 korona alaptőkével, 1904-ben már tizenegy 3,530.000 korona alaptőkével és 355.500 korona tiszta tövedelemmel. Egyenesen bámulatos azonban a következő 4 évben (1904-től 1908-ig) elért siker. Ugyanis 1908-ban már 53 pénzügyintézet állott fenn 8,380.036 korona alaptőkével, amely körülbelül 800.000 korona tiszta jövedelmei hozott. Ezen pénzügyintézetek betétjei összesen 42 millió koronát tettek ki, míg a többi felsőmagyarországi intézetekben több mint 220 millió korona volt elhelyezve. Ezen betétek elnyerése céljából a tótok rendkívül nagy agitációt fejtettek ki, sőt népies könyveket is adtak ki e cél érdekében, hogy a tótok összes betétjei csakis tót pénzügyintézetekben legyenek elhelyezve. Ezzel szemben mi magyarok alig teszünk valamit. Tisztán nemzeti célokat szolgáló pénzügyintézetünk alig van. Mi mindössze csak kettőről tudunk a marosvásárhelyi és kolozsvári Közhasznú Takarékpénztár részvénytársaságokról, a melyeknek tiszta jövedelmei magyar és pedig református kulturális célokra használtak, ugyanis a részvényekre eső 0%-os osztalékon felüli összeg, a megfelelő alapszabályokban körülírt jutalékokon kívül, mind e célra szolgál.

KIS TÁRCA

Egy hitetlen ember halála.

Folytatás

2.

„Nem“ kiáltott, „évek óta semmit sem hallottam felőle, de lelkiismeretem ezerszer tett szemrehányást iránta tanusított rossz magaviseletemért. Óh, csak még egyszer láthatnám!“

„E kívánság e világon többé soha nem teljesül. Ő meghalt ez előtt rövid idővel a... kórházban, miután a szegénység és testi szenvedés kényszerítették, hogy ott keressen menedéket. Tanuja voltam utolsó percének; mellette voltam, midőn e viszontagsággal teljes világból a fény és dicsőség honába hivatott el; végső imája, mit az mit az éghez küldött, az ön megtéréseért szólt.“

Bámulat tükröződött arcán, míg a megható közlést tettem, könnyek ragyogtak szemében s folytak alá beesett arcán. A legnagyobb lelki aggodalomban s benső kétségbeesésben vetette magát egyik oldaláról a másikra.

„Több oka volt arra, hogy megátkozzon végső leheletével,“ kiálta fel. „De hiszen megvagyok már eléggé átkozva. A megbántott Isten átka nehezedik rám. A pokol megnyitja torkát, hogy elnyeljen; ördögök várnak rám, hogy kinozzanak! Óh rettenetes, rettenetes!“ — Kimerülve sülyedt vissza a párnára.

Néhány perc múlva gyöngé hangon szólt: „Óh csak ne kételkedtem volna soha, akkor még volna reményem a boldogsághoz. De késő! — Mily balga voltam, hogy hallgattam azokra a nyomorult istentelenekre!“

„Tehát gonosz társaság vitte a hitetlenség útjára? — jegyeztem meg.

„Úgy van! azáltal, hogy e nyomorult emberek társaságába vegyültem, kik hitetleneknek nevezik magukat, oda kényszerültem, hogy utálatra méltó társulatukhoz csatlakozzam. Igen, én hitetlen s ennek következtében a vallás megvetője lettem; a Bibliát, ifjúságom vezérét megvetni, s annak a nevét, kit gyermeki nyelven annyiszor dicsőített, káromolni tanul-

tam. Miután nem volt, ki intsen, csak saját csalárd szívem, tehát tovább haladtam a bűn útján s hanyatt-homlok rohantam minden érzéki gyönyörökbe és szórakozásokba, míg bűnös, kicsapongó életem megromgálta testemet s legjobb koromba a sir szélére vitt. Ezerszer kísértettem meg magamat rábeszélni, hogy ez étellel minden elmúlik; oly örömet képzeltem volna, hogy minden örök semmiségbe enyészik el. De hasztalan! Tudom, hogy van egy Isten, kinek birói széke elé állok majd. Ismerem sorsomat! Elvesztem, örökre elvesztem! Óh, ha boldogult anyám tanácsára hallgatók, szívemre veszem azokat a szent igazságokat, melyek a bűnösök barátjához vezetnék! Most már örökre elrejtvék azok szemeim előtt!

„Ne essék kétségbe“, kiálték hozzá. Az Üdvözítő, kit ön megvetett, nagy irgalmu. Az ő kegyelmé végnélküli! Csak arra vár, hogy kegyelmes lehessen! Önt is kéri, hogy vele kibékülhessen! Hallja csak az ő ígétét: „Jöjjetek én hozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és megterhelettek és én megnyugasztlak titeket!“ Kövesse e kegyellemmel gazdag hivatást, kövesse azonnal. Bizzék az ő ígéréteiben. Bárha csak a tizenegyedik órában is támaszkodják az ő irgalmára, bizzék az ő kiengesztelődésében és bizonyos számára a menny.

„Ne beszéljen nekem a mennyről. E boldogságnak sohasem fogok örülni. Sorsom el van döntve. Még néhány óra, talán csak néhány perc s lelkem a pokolba lesz.“

Kértem őt, engedje meg, hogy vele imádkozzam azonban így válaszolt: nem használ az semmit. Ép úgy imádkozhatnék ön a széllel. Imája semmi benyomást sem tesz reám! Isten pedig épp oly kevésbé figyel arra, ha érettem, nyomorultért könyörög, ki semmi mást nem adhatok neki, mint egy feldult s a sátán szolgálatában feláldozott testet és egy bűnnel terhelt lelkét. Nem, nem! Én kívül vagyok az isteni kegyelem határán!“

(Folyt. köv.)

"AZ ANKER"

ÉLET- ÉS JÁRADÉKBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

□□□□□□□□

MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁGA:

□□□□□□□□

BUDAPEST, DEÁK-TÉR 6. (ANKER-PALOTA)

Vagyon 178 millió korona ♦ Biztosítási állomány 551 millió korona. ♦ Kifizetések 363 millió korona ♦
A társaság köt: mindennemű tőkebiztosításokat halálesetre, kiháztatási és aggkori ellátási biztosításokat, továbbá gyermekbiztosításokat nevelési járadékkal és anélkül, melyeknél a díjfizetés a szerződő korábbi elhalálozásával megszűnik, életjáradék-biztosításokat meghatározott és olcsó díjak mellett

.....

≡ Vezérügynökség: ≡

Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 38

Főügynökségek Erdély nagyobb városaiban

Szászrégeni Kölcsön Takarékpénztár Szövetkezet Szászrégen

Az Osztrák-magyar Bank mellékhelye

Legszolidabb feltételek mellett nyújt kölcsönöket földbirtokra és bérházakra

A SEGESVÁRI IPAR-, TAKARÉK- ÉS ELŐLEGEZÉSI EGYLET R.-T.

■ marosvásárhelyi kirendeltsége ■
(DEÁK FERENC-UTCA 2. SZÁM)

Központ: SEGESVÁR. Sürgőnycim: ELŐLEGEZÉSI EGYLET
MAROS-VÁSÁRHELY :: Távbeszélő: 333. szám

ELVÁLLAL mindenféle kölcsönügy, nevezetesen jelzálog-kölcsön, váltó-kölcsön, Lombard- (értékpapír, kézizálog) kölcsön gyors és előnyös lebonyolítását

ELFOGAD tőkéket betétként való kamatoztatásra 4 és fél százalékkal. (A kamatadót maga az intézet fizeti.) Központja részére teljesítendő összes befizetéseket. Kamatfizetések, törlesztési részletek, váltómegújítások ::

ELAD az Erdélyrészi Takarékpénztárak Záloglevélin-tézete Részvénytársaság medgyesi :: pénztársaság (befizetett alaptőke 3 és fél millió korona, társalapító Ipar-Takarék és Előlemezési Egylet r.t.) adómentes, letét- és óvadékképes 5 százalékos záloglevelet tőzsdei árfolyamon. Közvetít értékpapírok vételét és eladását; valamint minden banküzletet a legkülansabb feltételekkel ::

■ Cs. és kir. udvari szállító ■

Mestitz Mihály és Fiai

! Erdély első és legnagyobb butorgyára!
• iroda és lakberendezési vállalatai ■

:: Gyár és raktár ::
M.-VÁSÁRHELY ■ KOLOZSVÁR
Széchenyi-tér 4 sz. ■ Unió-utca 47

Gyárt teljes lak és iroda-berendezéseket, épületmunkákat **terv szerint.** !

! Rendkívül nagy választék. Előnyös fizetési feltételek !!!

Fűrészgárban mindenféle üpületfa, deszkaléc, és tűzifa olcsón kapható

North British and Mercantile Insurance Company

Északangolországi és Kereskedelmi Biztosító Társaság

Magyarországi igazgatóság:
Budapest, V., Bálvány-
utca 24. szám

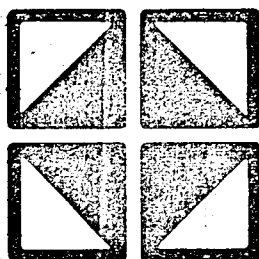
ALAPTŐKE 236 MILLIÓ KORONA

Elfogad biztosításokat tűz (villámcsapás) és betörés ellen. A károkat a legliberálisabban és leggyorsabban szakértők közbenjöttével intézteti. Kívánatra szívesen elküldi az intézet múlt évi mérlegét és nyújt bármily tekintetben felvilágosítást

== az Erdély összes városaiban lévő főügynökségek ==

Kalvineum

mű- és könyvnyomda r.-t.
Telefon 299

Marosvásárhely, Széchenyi-tér 50. szám

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FISCHER SAUL

Erdély legnagyobb szállítási vállalata

MAROS-VÁSÁRHELYT

Korzó kávéházzal szemben :: Telefon 203

Szállítunk

vasúti küldeményeket, lakberendezéseket, pénzszerényeket ::

Elvállalunk vidéki szállításokat és átköltözködések s azokat ruganyos szerkeinkkel teljes

felelősség mellett

:: eszközöljük ::

RÉSZLET.

■ fizetésre angol börgarniturák árfelemelés nélkül ■

:: GLOBUS ::

Áru Kereskedelmi Részvénytársaság

BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRUT 3.

MIELŐTT GRAMMOFONT VÁSÁROL

kérje :: THE ROYAL beszélőgép a világhírű legújabb árjegyzékét. Ezen gépeket szigoruan, eredeti gyári árakon és minden árfelemelés nélkül havi 6-10 kor. részletfizetésre szállítjuk a vidékre is bárhová. ■

GRAMMOFONOK 20 KOR.-TÓL FELJEBB

LÁNG JAKAB és FIA gramofon nagykeres.

BUDAPEST, VIII. JÓZSEF-KÖRUT 41.

Fióközléteink: VIII., Baross-tér 4 és Budán Margit-körut 6. Árjegyzék ingyen, bérmentve